

Aanbevelingen Schuldhulpverlening 2017 – 2019

Adviesraad Sociaal Domein Nuenen c.a.

5 februari 2017

Op basis van de nota Schuldhulpverlening 2017-2019, de goede discussie in de ASD op 2 februari met 2 uitvoerders en een beleidsmedewerker van schuldhulpverlening, en interne discussies binnen de ASD, komt de ASD tot de volgende aanbevelingen.

De voorliggende nota is de opvolger van de nota die betrekking had op de jaren 2012 – 2015 en die is gecontinueerd in 2016. Als lerende organisatie is het nuttig de ervaringen uit die periode te vermelden met de ervaren grootste knelpunten om de beleidsdoelen te halen. Op basis van die knelpunten kan dan nieuw beleid worden geformuleerd om de gestelde doelen beter te bereiken. Deze terugblik en de evaluatie ervan is minder goed te herkennen.

Aanbeveling 1: Evalueer, expliciet, de ervaringen en de ervaren grootste knelpunten. Geef aan hoe die evaluatie tot stand is gekomen, bijvoorbeeld op basis van eigen observaties of zijn ook de ervaringen van cliënten en van andere organisaties in de keten meegenomen? Benoem maatregelen die ervoor gaan zorgen dat de ervaren knelpunten minder of niet meer optreden.

Verspreid in de nota worden, volgens ons, 2 nieuwe maatregelen genoemd. Beide worden ondergaand besproken.

1: Terecht uitgangspunt is dat **de cliënt te allen tijde probleemeigenaar is en blijft**.

Daarom ook het nieuwe beleid “dat niet automatisch bij elke aanmelding wordt nagegaan of een schuldregeling mogelijk is”. Een belangrijke vraag is of dit bij de cliënt leidt tot beter inzicht of een andere oplossing, wat goed is, of tot uitstel zodat de cliënt terugkomt, mogelijk met toegenomen problemen en schulden, wat minder gewenst lijkt.

In de nota wordt in paragraaf 1.2 Doelgroepen, gezegd dat er aandacht moet zijn voor o.a. gezinnen met inwonende minderjarige kinderen, laaggeletterden en licht verstandelijk gehandicapten. Voor de eerste doelgroep wordt beschreven wat, in regionaal verband, wordt gedaan. Voor de andere twee doelgroepen niet.

In de nota wordt geen rekening gehouden met mogelijke cliënten die niet of onvoldoende zelfredzaam zijn. Het uitgangspunt dat iedere cliënt te allen tijde probleemeigenaar is en blijft kan zeer waarschijnlijk niet voor deze categorie 100% worden toegepast. Aangepast beleid zou voor deze groep mogelijk het aantal bewindvoerderschappen kunnen verminderen.

Aanbeveling 2: Benoem expliciet de omgang met cliënten die onvoldoende zelfredzaam, laaggeletterd en/of licht verstandelijk gehandicapt zijn.

2: Proactief blijven zoeken naar mogelijkheden van een **vroege signalering** van mogelijke problemen. De aanzetten daartoe via woningcorporaties, nutsbedrijven, huisartsen en verzekeraars zijn goed en belangrijk. Dat is een goede zaak. Snelle en vroegtijdige communicatie met deze partners is dan een vereiste.

Aanbeveling 3: Herken het belang van en stimuleer een goed persoonlijk netwerk tussen CMD en de andere partners om deze belangrijke functie goed en snel te kunnen realiseren.

Op pagina 6 staat bij D (Rood): “We verwijzen deze burgers door naar de juiste instantie die ze vooruit kan helpen”. Welke instanties worden hier bedoeld en wat kunnen deze instanties voor deze cliënten betekenen. Als dat weinig is, dan komen de cliënten mogelijk weer terug bij de Gemeente.

Aanbeveling 4: De nota wint aan duidelijkheid als wordt aangeven welke instanties dat kunnen zijn en of de verwachting is dat deze hen wel kunnen helpen.

Door als CMD alert op te treden worden **maatschappelijke kosten beperkt**. Als dat kosten zijn die anders door een derde organisatie zouden worden gemaakt, zijn er argumenten deze organisatie te vragen een redelijk deel van de door haar bespaarde kosten aan het CMD te vergoeden. Maar omgekeerd geldt dat ook, want samenwerking is tweezijdig.

Aanbeveling 5: Herken deze situatie. Wanneer een relatie sterk asymmetrisch is in kosten en baten, zou een verrekening een optie kunnen zijn.

De in hoofdstuk 5 genoemde **aandachtspunten** zijn vooral gericht op het verbeteren van de vroegsignalering en van de voorlichting. Dat zijn, gezien de nota, logische en juiste maatregelen. Echter, de huidige formulering is minder geschikt en te vrijblijvend om beleid te maken. Het is beter testbare grootheden te formuleren die richtinggevend zijn. Dan kan later ook worden nagegaan of de geambieerde doelstellingen voor de aandachtspunten zijn gehaald.

Het laatste aandachtspunt, kwijschelding gemeentelijke belasting, moet worden uitgebreid met condities wanneer daar een beroep op kan worden gedaan.

Aanbeveling 6: Maak de aandachtspunten richtinggevend en meetbaar.

In de tabel van hoofdstuk 6 worden de kosten die de Gemeente maakt voor schuldhulpverlening gespecificeerd. Echter, deze tabel bevat waarschijnlijk niet de kosten van bewindvoerschap en de kosten die door de KWB in rekening worden gebracht. De stijging in de kosten wordt vooral veroorzaakt door het aantal cliënten. De kosten per cliënt lijken redelijk constant

Aanbeveling 7: In de tabel, eventueel gesplitst, alle kosten vermelden. Dat geeft een beter overzicht van de kosten gemoeid met schuldhulpverlening.

Detail:

In de nota worden verschillende woorden gebruikt om de inwoners van Nuenen mee aan te duiden: inwoners, cliënten, burgers, klanten, schuldenaren. Het gebruik van verschillende woorden voor een vergelijkbaar begrip is literair verdedigbaar, maar voor de duidelijkheid van de tekst niet te verkiezen. Als verschillende woorden exact dezelfde groepering beschrijven, dan is het gebruik van een enkel woord duidelijker. Twee groepen zijn o.i. herkenbaar: inwoners en schuldenaren/cliënten.

Aanbeveling 8: Gebruik per groep steeds hetzelfde woord.

Ten slotte: In de open en waardevolle discussies was het voor de ASD verheugend te constateren dat de menselijke maat, meedogen en maatwerk, naast de wetgeving, in de praktijk ook kunnen en worden gehanteerd.